

INFORME I MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL C/ CREUETA, 57 (Sabadell, Vallès Occ.)

17 de novembre de 2014

PROMOCIÓ

Sr. Albert Burrull Casanovas

REALITZACIÓ

Arqueologia i Patrimoni ARRAGO sl.

DIRECCIÓ TÈCNICA

Jordi Roig Buxó (ARRAGO sl)

Sabadell, desembre 2014

c/ Sant Cugat, 76 baixos · 08201 Sabadell
Tel./Fax. 937267108 · info@arragosl.com

ARRAGO sl. Arqueologia i Patrimoni
C/ Sant Cugat, 76 baixos
08201 SABADELL
NIF/CIF B62567292
Mòbil – 656579332
t/ 937267108
info@arragosl.com
www.arragosl.com

INFORME I MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL C/ CREUETA, 57 (Sabadell, Vallès Occ.) 17 de novembre de 2014

ÍNDEX

1. DADES DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA	2
2. SITUACIÓ GEOGRÀFICA	2
3. CONTEXT HISTÒRIC I ARQUEOLÒGIC	3
4. RESULTATS DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA.....	4
5. CONSIDERACIONS FINALS	5
6. BIBLIOGRAFIA	6

ANNEX 1. DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA

ANNEX 2. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

1. DADES DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

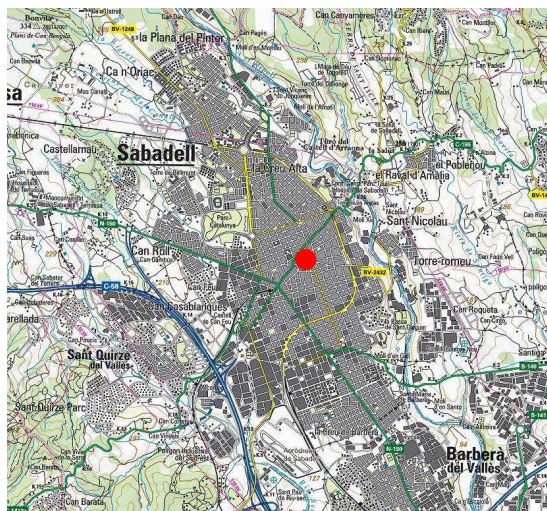
El control arqueològic preventiu al C/ Creueta, 57, ha estat motivat per l'excavació d'unes cales de reforç d'un mur, per part del promotor, el Sr. Albert Burrull Casanovas, en una àrea protegida pel planejament municipal.

Aquesta intervenció de control s'ha fet el dia 17 de novembre de 2014 i ha estat duta a terme per l'empresa *Arqueologia i Patrimoni ARRAGO sl*, sota la direcció tècnica de l'arqueòleg **Jordi Roig i Buxó**. La intervenció arqueològica ha estat sufragada pel promotor **Sr. Albert Burrull Casanovas** amb la pertinent autorització del Servei d'Arqueologia de la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya i segons normativa de l'Ajuntament de Sabadell, amb el número d'expedient R/N 470 K121-N-637-2014-1-11606.

Els treballs arqueològics han consistit en el control visual dels treballs d'excavació manual de dues cales a l'interior de l'edifici, per tal de determinar si hi havia restes arqueològiques que poguessin ser afectades. Els treballs han estat enregistrats fotogràficament i s'ha situat la seva ubicació en les planimetries.

2. SITUACIÓ GEOGRÀFICA

La intervenció arqueològica s'ha realitzat en un punt concret a l'interior de l'edifici situat al carrer de la Creueta, 57 de la ciutat de Sabadell. Aquesta finca està situada al cantó nord-est del nucli històric de la ciutat de Sabadell, a l'antic camí cap a Polinyà i Granollers i cap a l'antiga Horta Major, situada al costat del Riu Ripoll. Aquest indret es troba dins l'espai d'expectativa i de protecció arqueològica del Pla Especial de Protecció del Patrimoni de Sabadell (PEPPS).

Situació del C/ Creueta, 57 al centre de la ciutat de Sabadell, a on s'ha realitzat la intervenció arqueològica.

La ciutat de Sabadell es troba situada a la fossa tectònica del Vallès, al vessant oest del riu Ripoll, afluent del riu Besòs, al sud-est del massís de Sant Llorenç del Munt, a la comarca del Vallès Occidental, a una alçada d'uns 190 m sobre el nivell del mar. Té una extensió d'uns 37.60 km² i limita a la zona nord amb el municipi de Castellar del Vallès, a ponent amb el de Terrassa, al sud-oest amb Sant Quirze del Vallès i a la zona oriental amb Sentmenat, Polinyà i Santa Perpètua de la Mogoda¹.

El nucli urbà de Sabadell es situa just a l'interfluvi de dos cursos fluvials: el riu Ripoll i el riu Sec. Aquesta zona presentava unes característiques excepcionals a nivell topogràfic i morfològic per ser urbanitzada; era formada per una plataforma fluvial que era l'antic horitzó de funcionament i sedimentació del Ripoll i que constitueix la terrassa superior d'aquest.

La composició geològica del terreny, està formada principalment per alternància de capes d'argiles vermelloses quaternàries amb capes de carbonat càlcic (torturà)².

La situació concreta del solar a on s'ha intervingut és E(X): 425883.0m – N(Y): 4600111.0m UTM31N / ETRS89 a una alçada de 190,5m s.n.m.

3. CONTEXT HISTÒRIC I ARQUEOLÒGIC

El carrer de la Creueta segueix el traçat original de l'antic Camí de Polinyà i de Granollers, que anava en direcció a Polinyà i Granollers passant per l'Horta Major o Horta Vella.³

La zona on s'ubica el núm. 57 d'aquest carrer, es troba molt propera a l'espai de muralles i fossat de la vila del segle XIV, que encerclaria la vila d'aquest moment. En l'espai de muralla que dóna al carrer de la Creueta s'hi emplaçava el Portal de la Palanca, per on s'entrava i sortia de la vila cap a l'esmentada població.

A la zona nord de la vila medieval de Sabadell s'hi ha realitzat importants intervencions arqueològiques els darrers anys, amb la localització d'un bon nombre de restes del període medieval i baix medieval, en especial grans trams de la muralla i el fossat de la vila del segle XIV, així com restes d'instal·lacions de tipus artesanal amb la presència de forns i altres estructures⁴. Malgrat tot, no disposem d'indicis arqueològics pel que fa al Portal de la Palanca, ni de la construcció d'edificis a la zona del camí d'època medieval. Aquest carrer començà a edificar-se als anys 20 del s. XIX i a mitjans del s. XIX, s'hi construí el Vapor Turull, un dels més grans i famosos de la ciutat.

1 I.C.C. (1993)

2 DE MAS (1989)

3 ROMAGOSA (2012)

4 ROIG - ROIG (2002).

4. RESULTATS DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

Aquesta intervenció arqueològica ha consistit en el control de la obertura manual de dues cales a l'interior de l'edifici del C/ Creueta, 57 per al reforç d'un mur. A continuació es descriuen aquestes cales de fonamentació.

Cala 1. Cala de petites dimensions, de 40cm d'amplada, 45 cm de llargada i uns 35cm de fondària, situada a la porta d'accés a la sala, a una banda del mur divisori. Per sota el paviment de ciment, i ocupant tota la superfície de la cala, s'hi va documentar un nivell de terres remenades, barrejades amb morter de calç, de preparació d'aquest paviment. Per sota d'aquests, a escassos 35 cm, ja apareixia el terreny natural d'argiles plàstiques de coloració marró i ataronjada en tota la superfície de la cala (VEURE FOTOS). No es va localitzar cap estructura ni material arqueològic de cap tipus.

Vista de la Cala 1 on s'observa el paviment de ciment, l'estrat de preparació i el terreny natural d'argila marró sense presència de restes arqueològiques.

Cala 2. Cala de petites dimensions, de 40cm d'amplada, 80 de llargada i 40 cm de fondària, situada a tocar la paret perimetral nord est de l'edifici, a l'espai a on hi havia la cuina (VEURE PLANIMETRIA I FOTOS). Per sota el paviment de ciment, i ocupant tota la superfície de la cala, s'hi va documentar un nivell de terres remenades, barrejades amb morter de calç, que corresponen al nivell de preparació del paviment. Per sota d'aquestes, a escassos 40 cm, ja apareixia el terreny natural d'argiles plàstiques de coloració marró i ataronjada en tota la superfície de la cala (VEURE FOTOS). No es va localitzar cap estructura ni material arqueològic de cap tipus.

5. CONSIDERACIONS FINALS

Aquesta intervenció arqueològica del control de l'obertura de petites cales al subsòl per a la fonamentació d'un mur interior de l'edifici del carrer de la Creueta, 57, podem considerar que ha estat una actuació extremadament puntual, que ni molt menys permet extrapolar els seus resultats a tota la resta de superfície de la finca, i que per tant no esdevé representativa del potencial que pot tenir aquesta zona del carrer de la Creueta.

Dit això, podem concloure que els treballs arqueològics de control de les cales de fonamentació de reforç d'un mur mitger del C/ Creueta, 57 de Sabadell, han resultat totalment **NEGATIUS**, en el sentit que en els petitíssims espais intervinguts **no s'ha localitzat cap tipus d'estructura arqueològica ni material arqueològic de cap naturalesa.**

Sabadell, desembre de 2014

Jordi Roig Buxó
(Arqueòleg direcció tècnica ARRAGO sl)

6. BIBLIOGRAFIA

CARRERAS, M. (1932): *Elements d'història de Sabadell*. (2 vol). 1a ed. 1932. Caixa d'Estalvis de Sabadell. Sabadell.

DE MAS I CANALS, D. (1989): *El Relleu del Vallès Occidental (L'evolució geomorfològica quaternària del Vallès Occidental)*. Institut d'Estudis Catalans. Arxius de la Secció de Ciències, LXXXVII. Barcelona.

HARRIS, J.(1991): *Principios de estratigrafia arqueològica*. (1a. ed.1979). Ed. Crítica. Barcelona.

I.C.C. (1993): *Mapa comarcal de Catalunya. 1:50.000. Vallès Occidental - 40*. Generalitat de Catalunya.

ROIG, A. - ROIG, J. (2002).- *La vila medieval de Sabadell (segles XI-XVI). Dotze anys d'arqueologia a la ciutat (1988-2000)*, Quaderns d'Arqueologia, núm. 1, Museu d'Història de Sabadell, 2002.

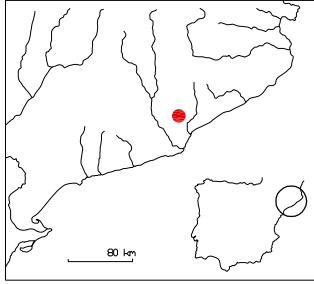
ROMAGOSA, F. (2012): "Els camins històrics de Sabadell" a *Arraona*, 33, 4a època. Sabadell.

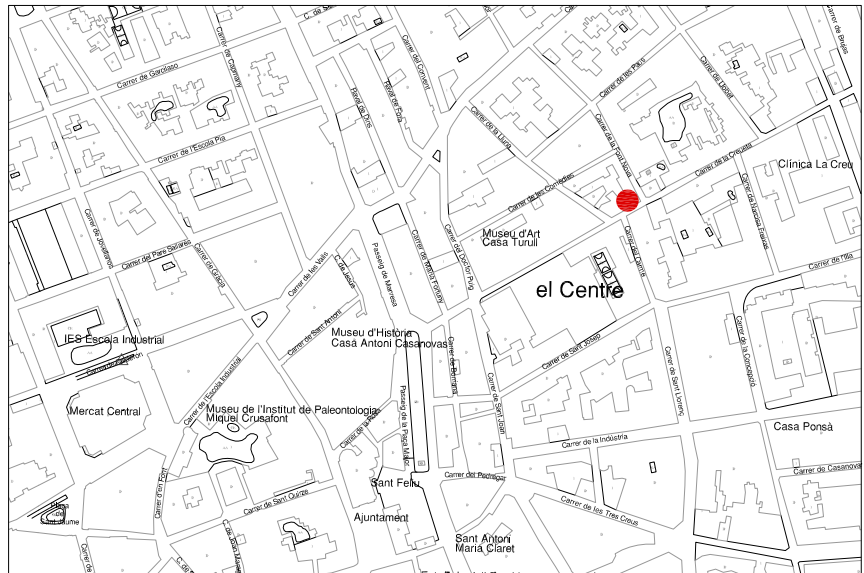
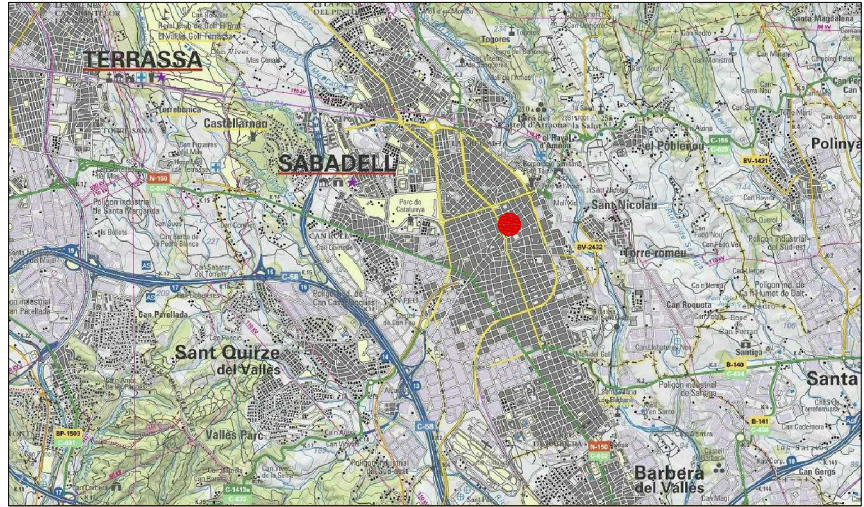
**INFORME I MEMÒRIA DE LA
INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA
AL C/ CREUETA, 57
(Sabadell, Vallès Occ.)**

17 de novembre de 2014

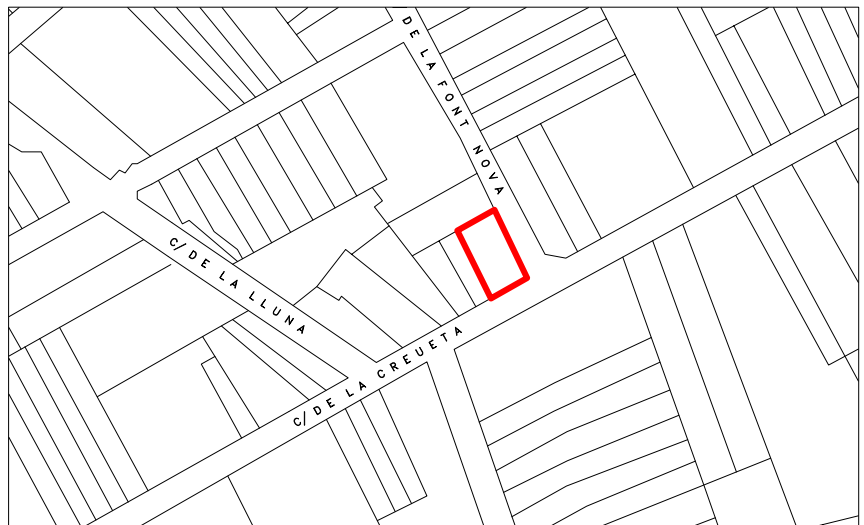
**ANNEX 1: DOCUMENTACIÓ
PLANIMÈTRICA**

Situació del carrer de la Creueta, 57 al centre de la ciutat de Sabadell. Escala 1:50000 (Font ICC)

Situació de l'edifici a on s'ha dut a terme la intervenció arqueològica dins l'entramat urbà de Sabadell. Escala 1:5000 (Font ICC)

Situació de l'edifici a on s'ha dut a terme la intervenció arqueològica. (Escala 1:1500)

INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL
C/ CREUETA, 57
(Sabadell, Vallès Occ.)

CONCEPTE

Situació del C/Creueta,
57 dins la trama actual
de Sabadell

DATA

Nov. 2014

PLÀNOL

1

ESCALA

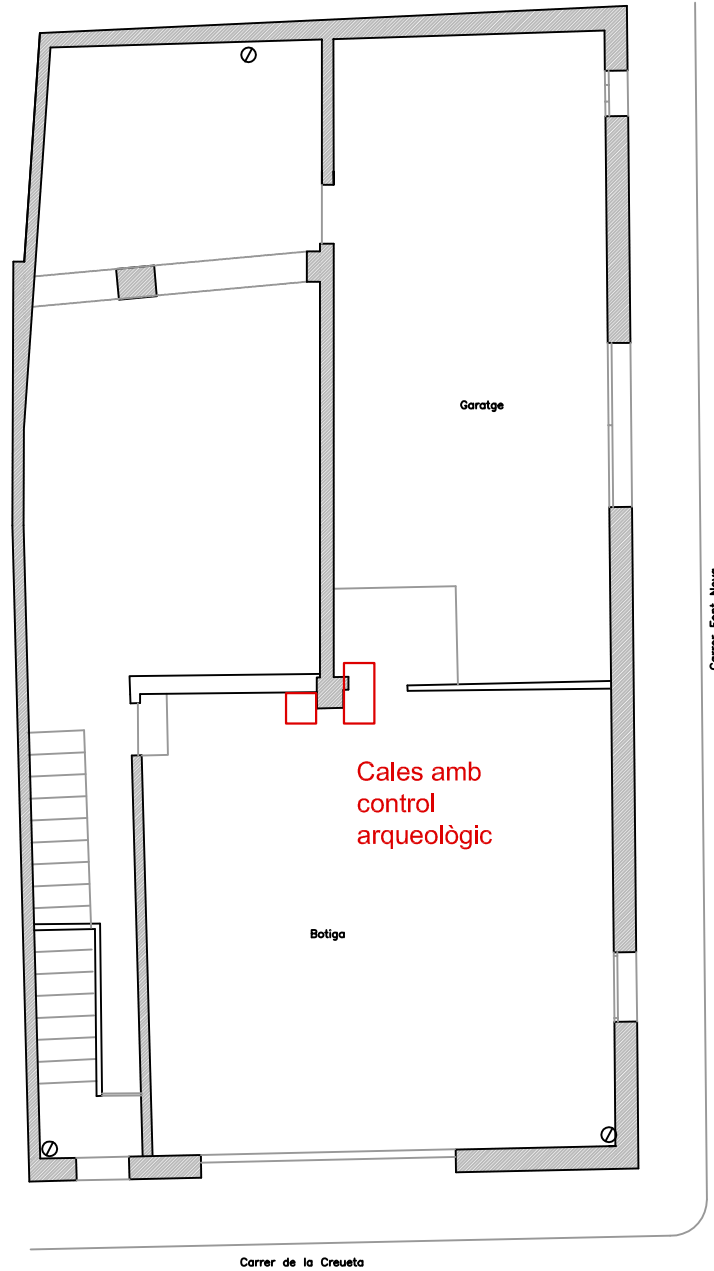
1:40000

1:5000

ARRAGO S.L.
ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

c/ Sant Cugat, 76 Baixos
08201 Sabadell
Tel/fax: 93 726 71 08 - 656 579 332
info@arragosl.com

INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL
C/ CREUETA, 57
(Sabadell, Vallès Occ.)

CONCEPTE

Situació del C/Creueta,
57 dins la trama actual
de Sabadell

DATA

Nov. 2014

PLÀNOL

1

ESCALA

1:40000
1:5000

ARRAGO S.L.
ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

c/ Sant Cugat, 76 Baixos
08201 Sabadell
Tel/fax: 93 726 71 08 - 656 579 332
info@arragosl.com

**INFORME I MEMÒRIA DE LA
INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA
AL C/ CREUETA, 57
(Sabadell, Vallès Occ.)**

17 de novembre de 2014

**ANNEX 2: DOCUMENTACIÓ
FOTOGRÀFICA**

ARRAGO S.L.
ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

C/ CREUETA, 57 (Sabadell, Vallès Occ.).-Vista de l'edifici a on s'ha dut a terme la intervenció arqueològica. Es tracta d'una construcció de planta baixa i pis, molt reformada a mitjan segle XX.

C/ CREUETA, 57 (Sabadell, Vallès Occ.).-Vista de l'edifici a on s'ha dut a terme la intervenció arqueològica, que dóna al carrer de la Creueta i al Carrer de la Font Nova.

C/ CREUETA, 57 (Sabadell, Vallès Occ.).-Vista de l'indret a on s'han realitzat les cales de reforç, a banda i banda del mur de l'esquerra.

C/ CREUETA, 57 (Sabadell, Vallès Occ.).-Vistes de la Cala 1, on s'observa la capa de paviment, l'estrat de preparació i el terreny natural d'argila vermellosa, sense presència de restes arqueològiques ni materials de cap tipus.

C/ CREUETA, 57 (Sabadell, Vallès Occ.).-Vistes de la Cala 2, fetes a l'altre costat del mur. Presenta la mateixa dinàmica estratigràfica que la Cala 1, sense haver-se documentat cap tipus de resta arqueològica ni material.